

▣ Србија је у седишту НАСА у Вашингтону званично приступила свемирском програму Артемис, а споразум о приступању потписао је министар спољних послова Србије Марко Ђурић и поручио да је реч о историјском дану за српску науку. Из Стејт департмента оценили су да односи САД и Србије улазе у нову еру.

Церемонији потписивања присуствовали су и заменик администратора НАСА Мет Андерсон, помоћник државног секретара САД за океане, међународна питања животне средине и науке Весли Брукс, амбасадор Србије у Вашингтону Драган Шутановац и Марија Гњатовић из Министарства науке технолошког развоја и иновација.

Ђурић је рекао да му је част што има прилику да потпише споразум у име Србије, наводећи да то представља више од придруживања скупу принципа, и додао да то одражава трајну и чврсту посвећеност Србије међународном праву, сарадњи и веровању да су највећа научна достигнућа могуће када нације раде заједно.

Поздравио је то што се споразум о програму Артемис чврсто ослања на Уговор о свемиру из 1967. године и шири корпус међународног права који, како је рекао, деценијама усмерава мирољубиво истраживање свемира.

"Посебну инспирацију црпимо из наслеђа научника и инжењера српског порекла чија је стручност допринела програму 'Аполо', једном од највећих достигнућа човечанства", рекао је Ђурић на церемонији.

Рекао је да је током његовог мандата на месту амбасадора Србије у САД имао прилику да упозна Дејвида Вујића, који је био члан те групе, и навео да га је разговор са њим подсетио на то да иза изузетних достигнућа увек стоје изузетни људи - појединци чији таленат, посвећеност и визија превазилазе границе и инспиришу будуће генерације.

"Његово наслеђе, као и наслеђе његових колега, подсећа нас да се допринос једне нације човечанству не мери само њеном величином, већ знањем, креативношћу и одлучношћу њених људи. Управо тај дух води Србију данас", рекао је Ђурић.

Поручио је да Србија наставља да улаже у науку, иновације и технолошки развој, истовремено ширећи међународна партнерства у различитим областима, укључујући и мирно истраживање свемира.

"Потписивањем 'споразума Артемис', Србија се придружује заједници нација посвећених транспарентности, интероперабилности, одрживости, научној сарадњи и одговорном управљању нашим заједничким свемирским окружењем. Желим да изразим искрену захвалност Сједињеним Америчким Државама и НАСА-и на њиховом партнерству и лидерству", рекао је Ђурић.

Изразио је уверење да ће данашњи догађај створити нове прилике за сарадњу између наших научних институција, универзитета, иновативних компанија и младих истраживача.

"Данас потврђујемо да нас радозналост, удружена са поверењем, сарадњом и заједничким осећајем одговорности, може одвести даље него што би иједна нација икада могла стићи сама. Нека данашње потписивање означи још један корак ка будућности у којој ће свемир остати простор мира, открића и заједничког напретка за целокупно човечанство", поручио је Ђурић.

Брукс: Сарадна у свемиру усмерена ка будућности

Брукс је захвалио на континуираној сарадњи Владе Србије и на придруживању програму Артемис, оцењујући да је данашње присуство министра спољних послова Србије Вашингтону изузетно значајно.

"Ваше присуство овде данас ради потписивања споразума је посебно значајно. Сутра ћемо одржати први стратешки дијалог између САД и Србије у Стејт департменту, што ће означити огроман корак напред у односима између САД и Србије. Ваше данашње потписивање споразума Артемис представљаће увод у тај историјски догађај", рекао је Брукс.

Он је додао да је сарадња у свемиру по својој природи усмерена ка будућности, заснована на сарадњи и оптимистична.

"Управо то желимо када је реч о односима између САД и Србије. Инспирисани мисијама 'Артемис', које предводи НАСА, ови споразуми дефинишу заједничку визију одговорног истраживања и коришћења свемира. Ширење круга потписника ових споразума – са првобитних осам из 2020. године на садашњих 69 – сведочи о великој привлачности те визије", рекао је Брукс.

Како је казао, споразум одражава најбоље тежње људског духа.

"Они показују нашу посвећеност сарадњи, заједничком раду и унапређењу мирољубивог коришћења свемира. Свемир нас све уједињује у заједничкој авантури, док нас ови споразуми уједињују око заједничког циља. Као што је заменик администратора поменуо, Срби у Америци одиграли су кључну улогу у НАСА-ином програму 'Аполо'. Данашњим потписивањем Споразума, Србија надограђује то партнерство и придружује се широј групи потписника које раде на спровођењу наших вредности и начела у пракси. Изузетно ми је драго што ће Србија бити део тог путовања заједно са нама и осталим потписницама споразума", рекао је он.

Андерсон је поручио да ће се Америка вратити на Месец и покренути златно доба истраживања и открића.

"Тај подухват захтева способне партнере и заједничку посвећеност одговорном истраживању. Част нам је што можемо да пожелимо добродошлицу Србији у заједницу потписника споразума Артемис. Радујемо се сарадњи у годинама које долазе", рекао је Андерсон.

Шутановац је рекао да пре 57 година, када је „Аполо” лансиран и спустио се на Месец, нико није био свестан колико је та мисија била важна за историју човечанства. Како је додао, сви из српске делегације данас, а и многи из НАСА-е, свесни су да је седам инжењера српског порекла учествовало у тој мисији, и да је Србија веома поносна на њих.

Ђурић: На овај начин отворена врата српским научницима да учествују у свемирском програму

Након потписивања, Ђурић је рекао да је ово историјски дан за српску науку, истичући да су на овај начин широм отворена врата српским институтима, научницима, индустрији да узму учешће у свемирском програму.

Ђурић је истакао да је ово заиста важан корак у симболичком, али и суштинском смислу, који показује да сада Србија са Сједињеним Америчким Државама сарађује и у области најсофистициранијих технологија када је реч о повезивању науке.

Стејт департмент: Нова ера односа САД и Србије

Амерички Стејт департмент честитао је Србији на приступању Споразуму Артемис, наводећи да је тиме постала 69. држава потписница тог међународног оквира за одговорно и мирнодопско истраживање и коришћење свемира.

Како се наводи у саопштењу, приступање Србије Споразуму Артемис представља пример "нове ере у односима Сједињених Америчких Држава и Србије усмерене ка будућности", као и заједничке посвећености изградњи безбедније и просперитетније будућности.

Споразум Артемис је успостављен 2020. године, током првог мандата америчког председника Доналда Трампа, као заједничка иницијатива НАСА и Стејт департмента, уз подршку још седам држава оснивача. Србија је 69. земља која је приступила споразуму Артемис.

(PTC)